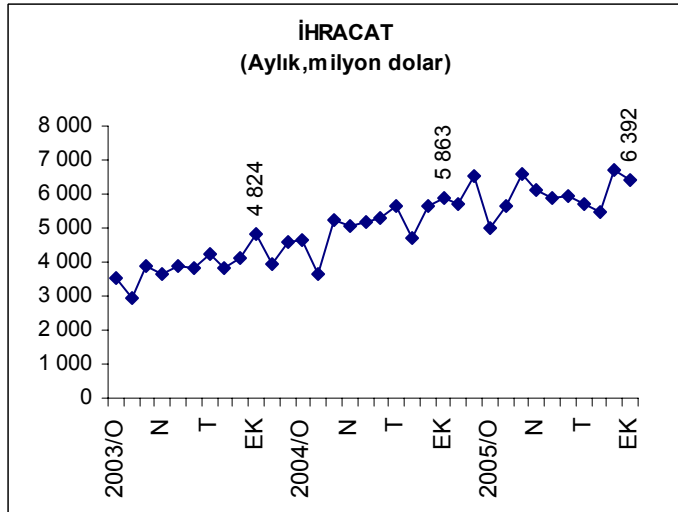

DIŞ TİCARET EKİM 2005

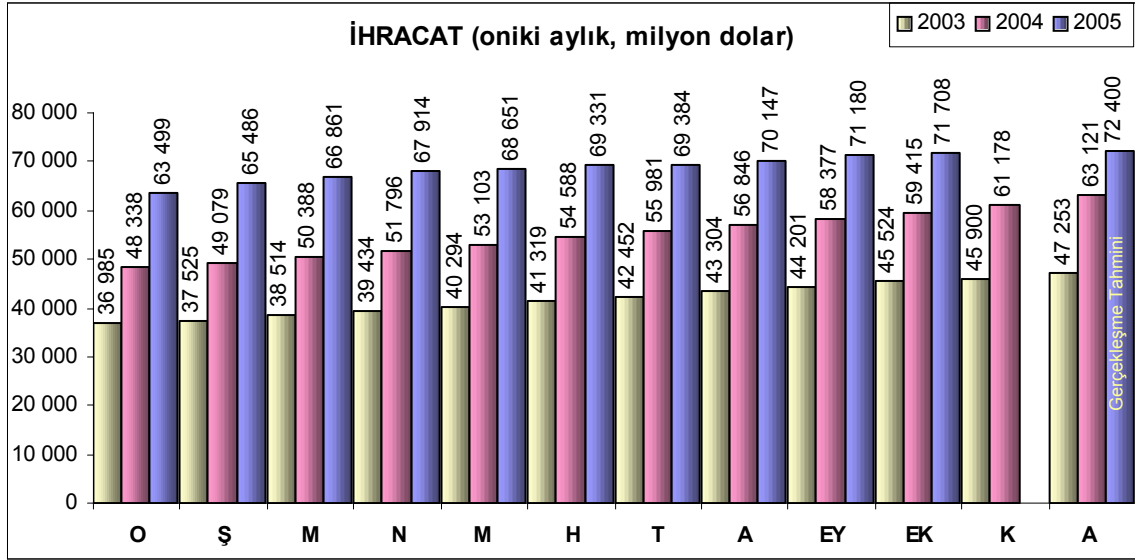
- 2005 yılı Ekim ayında bir önceki yılın aynı ayına göre ihracat yüzde 9, ithalat ise yüzde 22.3 artış kaydetti. Ocak-Ekim dönemindeki artış oranları ise sırasıyla yüzde 16.9 ve yüzde 21 olarak gerçekleşmiştir.
- Petrol ve benzeri ürünler kalemi dışarıda bırakıldığında, ithalattaki artış oranı Ekim ve Ocak-Ekim dönemi için sırasıyla yüzde 15.5 ve yüzde 16.3 olarak hesaplanmaktadır. Buna göre, ilk on aylık dönemde ihracattaki artış oranı petrol hariç ithalattaki artış oranını aşmaktadır.
- Ekim 2005 itibariyle 12 aylık kümülatif ihracat 71.7 milyar dolar olurken ithalat 114.1 milyar dolara, dış ticaret açığı ise 42.4 milyar dolara ulaştı.

İHRACAT

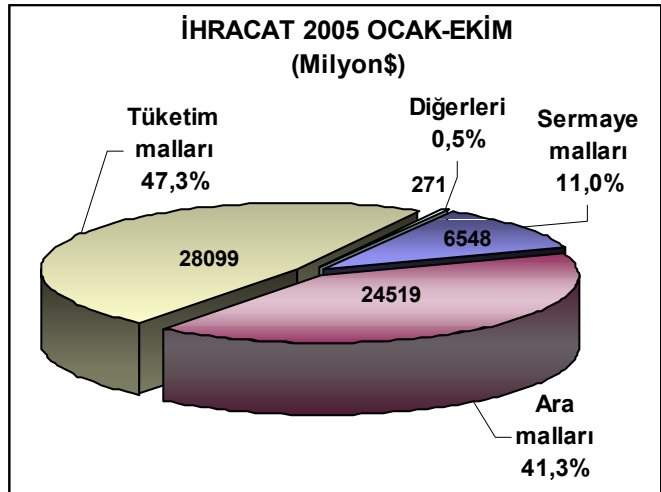
- Devlet İstatistik Enstitüsü verilerine göre 2005 yılı Ekim ayında **ihracat** geçen yılın aynı ayına göre yüzde 9 oranında artarak 6 milyar 392 milyon dolar düzeyinde gerçekleşti. 2005 yılının **ilk on aylık** döneminde yüzde 16.9 oranında artarak **59 milyar 438 milyon dolar** olan ihracat, son **12 aylık dönem itibariyle 71 milyar 708 milyon dolar** düzeyine ulaştı.

- Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) kayıtlarına göre ihracat, **Kasım ayında** bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde **4.3 artışla 6 milyar 37 milyon dolar** oldu. Buna göre, ihracat 2005 yılının ilk onbir ayında geçen yılın aynı dönemine göre yüzde **15.5 oranında artarak 66 milyar 175 milyon dolar** düzeyine ulaştı.

- 2005 yılı Ocak-Ekim döneminde **imalat sanayi ürünleri ihracatı** geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 16.1 oranında artarak **55 milyar 803 milyon dolar**, tarım ve ormancılık ürünleri ihracatı yüzde 31.6 oranında artarak 2.6 milyar dolar, madencilik ve taşocakçılığı ürünleri ihracatı da yüzde 25.4 oranında artarak 655 milyon dolar oldu.

- Geniş kategorili mal sınıflamasına göre ise aynı dönemde **tüketim malları** ihracatı yüzde 14.7 oranında artarak **28.1 milyar dolara**, **ara malları** ihracatı yüzde 16.8 oranında artarak **24.5 milyar dolara**, **sermaye malları** ihracatı ise yüzde 25.4 oranında artarak **6.5 milyar dolara** yükseldi.

SEÇİLMİŞ FASILLARA GÖRE İHRACAT VE İHRACAT ARTIŞI (milyon \$)

	EKİM			OCAK-EKİM		
	2004	2005	ARTIŞ	2004	2005	ARTIŞ
Yenilen meyveler	282	311	29	1 439	1 919	480
Sebze ve meyve elde edilen müst.	118	133	15	757	998	241
Mineral yakıtlar, mineral yağlar	78	207	129	1 117	2 082	965
Plastik ve mamulleri	123	147	24	1 072	1 399	328
Örme giyim eşyası	501	509	7	5 160	5 440	280
Örülmemiş giyim eşyası	394	371	- 23	3 734	4 036	302
Dokumaya elverişli mad.hazır eşya	170	163	- 7	1 507	1 610	102
Demir veya çelikten eşya	205	209	4	1 762	2 248	486
Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar	371	433	62	3 343	4 200	858
Elektrikli makina ve cihazlar	516	532	15	3 720	4 179	459
Kara taşıtları ve bunların aks.ve par.	747	838	91	6 615	7 926	1.311
Gemiler, suda yüzen taşıtlar	49	198	149	532	969	437
12 Fasıl toplam	3 554	4 049	495	30 757	37 007	6.249
Genel toplam	5 863	6 392	529	50 851	59 438	8.587

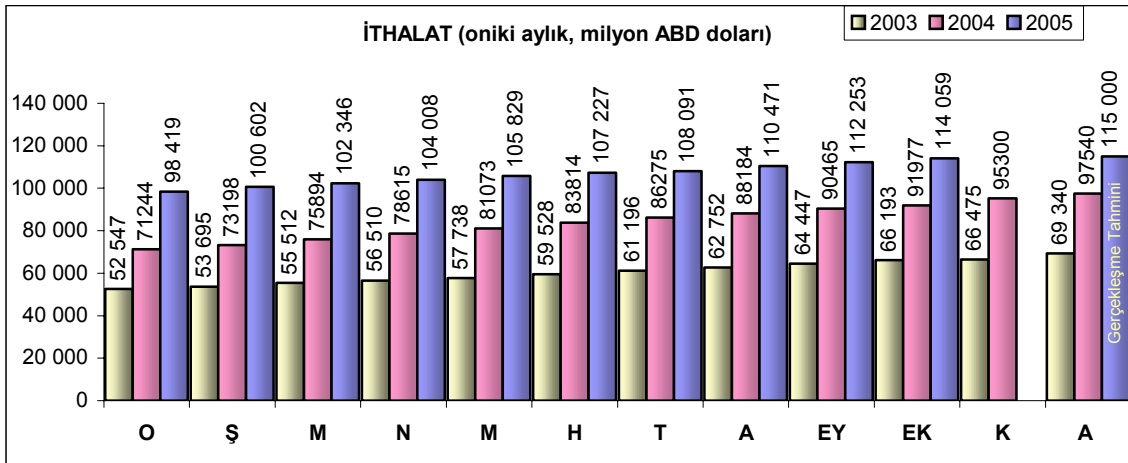
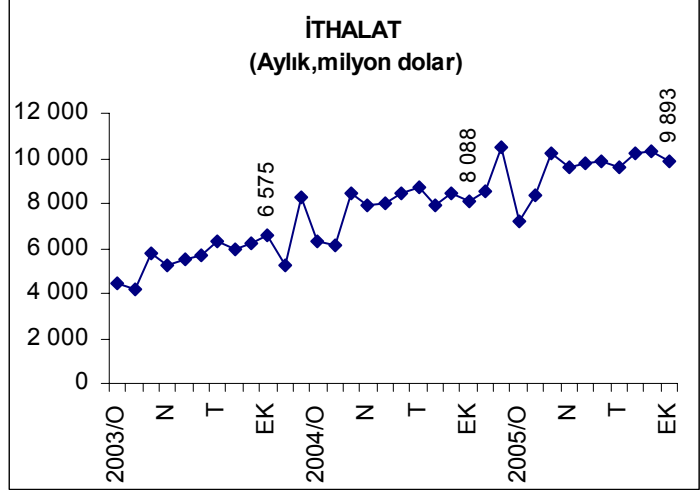
kara taşıtları ve bunların parçaları toplam ihracat artışının oluşturmuştur.

- Ocak-Ekim 2005 döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre gerçekleşen ihracat artışının yüzde 73'ü yandaki tabloda belirtilen 12 fasıl kalemden kaynaklanmıştır. Bu grup içerisinde de

- Ocak-Ekim 2005 döneminde ihracatın yüzde 52'si (30.9 milyar dolar) AB ülkelerine gerçekleştirilirken en çok ihracat yapılan ilk beş ülke Almanya (7.7 milyar dolar), İngiltere (4.7 milyar dolar), İtalya (4.5 milyar dolar), ABD (4.1 milyar dolar) ve Fransa (3.1 milyar dolar) oldu.

İTHALAT

- İthalat 2005 yılı Ekim ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 22.3 oranında artarak **9 milyar 893 milyon dolar** düzeyinde gerçekleşti. Böylece 2005 yılının **ilk on aylık döneminde** yüzde 21 oranında artarak **95 milyar 16 milyon dolar** olan ithalat, son 12 aylık dönem itibariyle 114 milyar 59 milyon dolar düzeyine yükseldi.

- 2005 yılı Ocak-Ekim döneminde imalat sanayi ürünleri ithalatı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 18.6 oranında artarak 76.7 milyar dolara, madencilik ve taşocakçılığı ürünleri ithalatı yüzde 49 oranında artarak 13 milyar dolara yükseldi. Tarım ve ormancılık ürünleri ithalatı ise yüzde 1.2 oranında azalarak 2.3 milyar dolara geriledi. Böylece, 2002 yılından itibaren tarım ürünleri ithalatının altında seyreden tarım ürünleri ihracatı, bu dönemde ithalat rakamını aşmış oldu.

İTHALATIN GENİŞ KATEGORİLİ MAL SINIFLAMASINA GÖRE DAĞILIMI (Milyon dolar)

	YILLIK			OCAK-EKİM		
	2003	2004	Değişim (%)	2004	2005	Değişim (%)
YATIRIM (SERMAYE) MALLARI	11 326	17 397	53,6	13 849	16 140	16,5
HAMMADDE (ARA MALLAR)	49 735	67 549	35,8	54 320	67 277	23,9
Sanayi için işlem görmüş hammaddeler	24 105	33 407	38,6	26 771	32 913	22,9
İşlem görmemiş yakıt ve yağlar	5 718	7 329	28,2	5 913	11 759	98,9
Yatırım mallarının aksam ve parçaları	4 840	6 432	32,9	5 268	5 448	3,4
Taşımacılık araçlarının aksam ve parçaları	3 942	6 544	66,0	5 305	6 162	16,1
TÜKETİM MALLARI	7 813	12 100	54,9	9 893	11 133	12,5
Binek otomobilleri	2 220	4 214	89,8	3 420	3 193	-6,6
Dayanıklı tüketim malları	917	1 440	57,0	1 168	1 495	28,0
Yarı dayanıklı tüketim malları	1 265	1 911	51,0	1 575	2 091	32,8
Dayanısız tüketim malları	2 355	3 184	35,2	2 625	2 820	7,4
TOPLAM	69 340	97 540	40,7	78 498	95 016	21,0

- Ocak-Ekim 2005 döneminde ithalattaki artış ara malları ile dayanıklı ve yarı dayanıklı tüketim malı ithalatlarındaki artıştan kaynaklanmış, bu dönemde geçen yılın aynı dönemine göre ara malları ithalatı yüzde 23.9, dayanıklı tüketim malı ithalatı yüzde 28 ve yarı dayanıklı tüketim malı ithalatı ise yüzde 32.8 oranında artış göstermiştir. Ara mallar grubunda yer alan **ham petrolün de yer aldığı işlem görmemiş yakıt ve yağlar kalemindeki yüzde 98.9'luk artış** dikkat çekmektedir.

- Seçilmiş fasıllar bazında bakıldığında Ocak-Ekim 2005 döneminde gerçekleşen 14 milyar 139 milyon dolar ithalat artışının önemli bir kısmının (% 85.6) yandaki tabloda belirtilen 11

SEÇİLMİŞ FASILLARA GÖRE İTHALAT VE İTHALAT ARTIŞI (milyon \$)

	EKİM			OCAK-EKİM		
	2004	2005	ARTIŞ	2004	2005	ARTIŞ
Mineral yakıtlar, mineral yağlar	1 382	2 146	764	11 347	16 915	5 567
Organik kimyasal ürünler	233	258	26	2 423	2 954	531
Eczacılık ürünleri	227	219	- 8	2 249	2 353	104
Plastik ve mamulleri	426	479	53	3 835	4 824	989
Kağıt ve karton	127	140	13	1 232	1 450	218
İnci, kıymetli taş ve metal mamul, made	237	187	- 50	3 133	3 756	623
Demir ve çelik	631	738	107	6 170	7 852	1 681
Demir veya çelikten eşya	83	93	10	733	980	247
Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar	1 089	1 341	252	10 650	13 174	2 524
Elektrik makina ve cihazlar	746	838	92	6 733	7 641	909
Gemiler, suda yüzen taşıtlar	85	80	- 5	340	1 086	746
11 Fasil toplam	5 265	6 520	1 255	48 845	62 985	14 139
Genel toplam	8 088	9 893	1 805	78 498	95 016	16 519

fasıl kalemden kaynaklandığı görülmektedir. Bu grup içerisinde ise ham petrolün de içinde bulunduğu mineral yakıt ve yağlar kalemindeki artış toplam ithalat artışının yüzde 33.7'sini oluşturmuştur. **Nitekim mineral yakıt ve yağlar kalemi hariç tutulduğunda toplam ithalattaki artış 2005 Ekim ayında yüzde 22.3'den 15.5'e, Ocak-Ekim döneminde de yüzde 21'den 16.3'e düşmektedir.**

- Toplam ithalat içindeki payları düşük olmakla birlikte ayakkabı, taş-alçı-çimento, seramik, canlı havanlar ve sebze meyve kalemlerindeki ithalat artışı da dikkat çekici boyutlara ulaşmıştır.

HAM PETROL İTHALATI

	Değer 000\$	Miktar Ton	Ton Fiyatı Ton (\$)	Varil Fiyatı Varil (\$)
Ocak-Ekim	2000	3 293 422	16 817 173	195,8
	2001	3 353 188	19 176 026	174,9
	2002	3 386 720	19 831 440	170,8
	2003	4 022 809	20 381 828	197,4
	2004	4 979 152	19 935 495	249,8
	2005	7 241 697	19 748 127	366,7

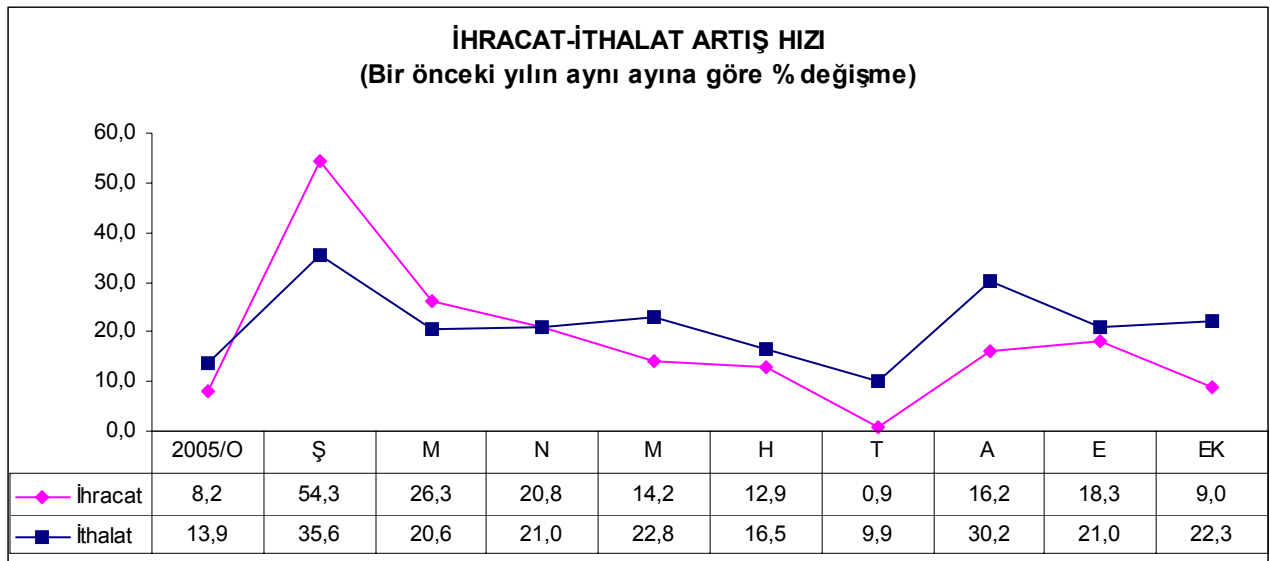
- Mineral yakıt ve yağlar kalemi içerisinde yer alan **ham petrol ithalatı** 2004 yılının ilk on ayında 4 milyar 979 milyon dolar iken 2005 yılının aynı döneminde **2 milyar 262 milyon dolar artışla 7 milyar 241**

milyon dolara ulaşmıştır. Söz konusu dönemde ithal edilen petrol miktar olarak azalmasına rağmen petrol fiyatlarındaki yükselme artışta etkili olmuştur.

EN ÇOK İTHALAT YAPILAN 15 ÜLKE (Milyon Dolar)

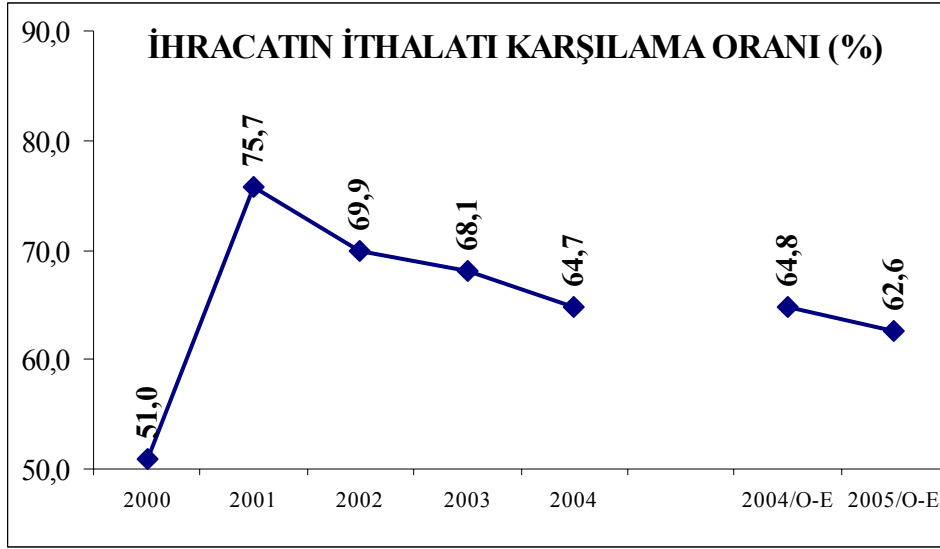
	Yıllık			2002-2004 (%)	Ocak-Ekim		2004-2005 (%)
	2002	2003	2004		2004	2005	
Almanya	7 042	9 453	12 516	77,7	10 098	11 120	10,1
Rusya	3 892	5 451	9 033	132,1	6 989	10 340	48,0
İtalya	4 097	5 472	6 866	67,6	5 565	6 147	10,5
Çin	1 368	2 610	4 476	227,1	3 541	5 424	53,2
Fransa	3 053	4 164	6 201	103,1	5 168	4 862	-5,9
A.B.D.	3 099	3 496	4 745	53,1	3 912	4 475	14,4
İsviçre	2 143	2 968	3 405	58,9	2 790	3 605	29,2
İngiltere	2 438	3 500	4 317	77,1	3 506	3 852	9,9
Ukrayna	991	1 332	2 509	153,2	1 966	2 225	13,2
Japonya	1 466	1 927	2 684	83,2	2 160	2 526	17,0
İspanya	1 419	2 004	3 254	129,3	2 638	2 885	9,4
Güney Kore	900	1 312	2 573	185,7	2 046	2 840	38,8
İran	921	1 861	1 962	113,0	1 672	2 779	66,2
Romanya	662	956	1 700	156,8	1 361	1 861	36,8
Suudi Arabistan	794	969	1 232	55,1	954	1 607	68,4
A- 15 Ülke Toplam	34 284	47 475	67 472	96,8	54 365	66 547	22,4
B- Genel Toplam	51 554	69 340	97 540	89,2	78 498	95 016	21,0
A/B	66,5	68,5	69,2	4,0	69,3	70,0	1,1

• Ocak-Ekim 2005 döneminde ithalatın yüzde 42.2'si (40.7 milyar dolar) AB ülkelerinden gerçekleştirilirken en çok ithalat yapılan ilk on beş ülkeden ithalat 66 milyar 547 milyon dolar ile toplam ithalatın yüzde 70'i seviyesinde gerçekleşti. **En çok ithalat yaptığımız ülkeler arasında yer alan Rusya, Çin, Güney Kore, İran, Romanya ve Suudi Arabistan'dan yapılan ithalattaki yüksek oranlı artışlar dikkat çekmektedir.**

• 2005 yılının Şubat ve Mart aylarında ihracat artış hızı ithalat artışının üzerinde seyrederken Nisan ayı itibariyle artış oranları eşitlenmiş Mayıs sonrasında ise ithalattaki artış oranları ihracat artışlarının üzerinde seyretmiştir. Eylül ayında ithalat ve ihracat arasındaki makas kapanma eğilimine girdiyse de Ekim ayında yeniden açılmış olduğu dikkat çekmektedir.

• 2004 yılının Ocak-Ekim döneminde 27 milyar 647 milyon dolar olan **dış ticaret açığı** 2005 yılının aynı döneminde yüzde 28.7 oranında artarak 35 milyar 579 milyon dolara yükseldi. **12 aylık kümülatif dış ticaret açığı** ise 2004 sonunda 34 milyar 419 milyon dolar iken 2005 Ekim ayında 42 milyar 350 milyon dolara yükseldi.

- İhracatın ithalatı karşılama oranı ise 2004 yılının Ocak-Ekim döneminde yüzde 64.8 iken 2005 yılının aynı döneminde yüzde 62.6 seviyesinde gerçekleşmiştir.

- 2004 yılının Ocak-Ekim döneminde 129.3 milyar dolar olan dış ticaret hacmi 2005 yılının aynı döneminde yüzde 19.4 oranında artarak 154.5 milyara yükseldi.